

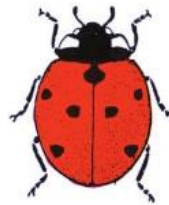
Sabima kartleggingsnotat 23-2023

Den store artsjakten i Ås kommune 2023

Av Sølve Hjemgaard, Merete Dejgaard Toft Jensen, Sara Kristoffersson, Reed McKay og Bernhard Kløw Askedalen

Bilde 1. Demonstrasjon av leting i dyremøkk. Her ser vi på gjødselbiller (*Aphodius*) Foto: Bernhard Askedalen

Den store artsjakten i Ås kommune 2023

Emneord: Artsjakten, Studentkursing, Formidling, Frivillig kartlegging, Rødlistede arter, Fremmedarter

Kartleggingen ble foretatt tilknyttet artsjakten, og alle registreringer ble gjort den 3. juni 2023. De neste tre dagene satt vi på lab og artsbestemte funnene som ble gjort. Fokuset for turen var å formidle arskunnskap til studenter og andre naturinteresserte i Ås kommune og omegn. Arrangementet var et samarbeid mellom Ås Studentomologer, Zoodentene i Ås, Ung Entomolog, Kryptoklubben, Naturforvalterlaget og Biotanika.

Metode

Hele gruppen var delaktige i den botaniske kartleggingen. Bernhard Askedalen i Kryptoklubben kontrollerte de funnene han ikke selv registrerte, Torbjörn Tyler artsbestemte starrmosen (*Leptodictyum riparium*) fra foto.

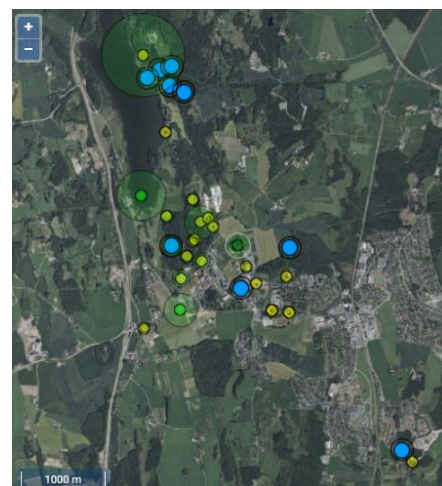
Ansvar for oppføring, artsbestemming og kontrollering av virvelløse dyr ble tatt av Merete Jensen og Sølve Hjemgaard. Artsbestemmelser av virvelløse dyr ble gjort av Merete Jensen, Sølve Hjemgaard, Ella Eilertsen, Kristoffer Weiby og Emilie Kristine Christoffersen. Stefan Olberg og Johnny Lindqvist har validert to funn over foto.

Ansvarlig for oppføring og artsbestemming av virveldyr var Sara Kristoffersson, med assistanse fra Benedikte Øyen, Reed McKay, Kristoffer Weiby og Sølve Hjemgaard.

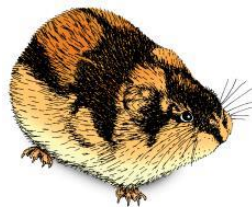
Artsbestemming av virveldyr ble gjort i felt av Sara Kristoffersson, Benedikte Øyen, Reed McKay, Kristoffer Weiby og Sølve Hjemgaard. Viltkamera og flaggermus-opptaker ble satt opp ved Nylenna i Ås. Bilder fra kamera ble gjennomgått og kontrollert av Sara Kristoffersson og Benedikte Øyen, mens opptak av flaggermus ble analysert av Reed McKay.

Hvor:

Områdene hvor det ble registrert av gruppen vises i figur 1. Dette inkluderer Nylenna i Ås, ved Årungen rostasjon og inn i Syverudskogen, Nordskogen (kun fugletaksering) samt Området rundt Åsmoen på NMBU sitt campus.

Figur 1. Områdene hvor artsregistreringer ble foretatt

Resultater

Kartleggingen ga 352 artsobservasjoner, fordelt på 261 taksa, figur 2. viser artsfordelingen. Alle observasjonene er lagt under prosjektet "Den store artsjakten i Ås 2023". Full artsliste er lagt til som vedlegg.

Interessante funn (botanisk)

Starrmosen har kun 139 andre observasjoner i Norge (per 19.10.2023), ellers var det ingen funn av stor botanisk verdi, bakkemaure (VU) lokaliteten var kjent fra før av. En del arter ble satt på slektsnivå da de ikke var i rett livsstadium for å kunne se nødvendige karakterer til sikker artsbestemmelse (gjelder *Lemna*, *Utricularia*, *Amelanchier* og *Abies*).

Figur 2. Antall funn av ulike artsgrupper.

Interessante funn (virvelløse dyr)

Glattgjødselbillen, *Aphodius erraticus* (EN), var ny for kommunen. Denne arten lever vanligvis i solvendte kuruken, men vi fant et flertall av den på et sauebeite. Det er beitende kyr i nærheten. Denne hadde kun 12 tidligere rapporterte funn i Artsobservasjoner.

Vi fant både den hjemmehørende arten svartkogsnegl *Arion ater*, og fremmedarten brunskogsnegl, *Arion vulgaris* (SE). Disse to artene er høyst variable, men vi fant et individ av det som sannsynligvis er en hybrid mellom disse. Det er også mulig at det vi fant var et melanotisk individ av rødskogsnegl, *Arion rufus* (LO), som også er invasiv. Disse må dissekeres for å bekreftes, noe som dessverre ikke ble gjort.

Arion sp, funnet i Syverudskogen. Foto: Sølve Hjemgaard

Interessante funn (virveldyr)

Det ble ikke gjort noen nye funn for fylket, men i løpet av dagen ble det funnet flere rødlistede arter. Vi observerte blant annet ti rødlistede fuglearter, deriblant sivhøne, *Gallinula chloropus* (VU) og hønsehauk, *Accipiter gentilis* (VU). Blant pattedyr var nordflaggermus, *Eptesicus nilssonii* (VU) og piggsvin, *Erinaceus europaeus* (NT) de mest interessante. Verdt å nevne er også skjeggflaggermus, *Myotis mystacinus* (LC) som ble fanget i mist-nett, men etter midnatt kl. 01:05 04.06.23. Funn av storsalamander, *Triturus cristatus* (NT) og småsalamander, *Lissotriton vulgaris* (LC) var forventet da lokaliteten er kjent og jevnlig undersøkes av Katrine Eldegaard, men det var likevel et funn som var til stor glede for mange av deltakerne.

Bestemmelseslitteratur:

Barsch, H. 2009-08-03: *Tvåvingar: Blomflugor del 1*, Nationalnyckeln, SLU Artdatabanken, ISBN: 9789188506665

Barsch, H. 2010-01-08: *Tvåvingar : blomflugor. Diptera : syrphidae: eristalinae & microdontinae*, Nationalnyckeln, SLU Artdatabanken, ISBN: 9789188506719

Dolmen, D. 2018. *Norske amfibier og reptiler (Feltherpetologisk guide)*. - Bli med ut! 9: 1-80 (2. revidert opplag), ISBN: 9788251923453

Falk, S. 2018. *Field Guide to the Bees of Great Britain and Ireland*, Bloomsbury Wildlife Guides, SD Books, ISBN: 9781472967053

Falck, M. 2014. The Horse Flies (Diptera, Tabanidae) of Norway. *Norwegian Journal of Entomology* 61, 219–264.

Petterson, M. W. 2007-03-01, Fältnyckeln. Mångfotingar, *Nationalnyckeln, SLU Artdatabanken*, ISBN: 9789188506344

Russ, J. 2021. *Bat Calls of Britain and Europe. A Guide to Species Identification*. Bat Biology and Conservation. Pelagic Publishing.

Svensson, L., Mullarney, K. & Zetterström, D. 2018. *Gyldendals store fugleguide - Europas og middelhavsområdets fugler i felt*. 4. rev. utgave, 5 opplag. Gyldendal Norsk Forlag, Oslo